

Rzeki karpackie - czysta Natura 2000

Wisłoka z dopływami PLH180052

for. T. Wilk

Natura 2000 - europejska sieć

Obszary Natura 2000 chronią gatunki oraz ich miejsca występowania, a także siedliska przyrodnicze istotne dla Europy. Gatunki te oraz siedliska przyrodnicze wymienione są w Dyrektywie Siedliskowej, za wyjątkiem ptaków, które spisano w Dyrektywie Ptasiej. W stosunku do obszarów Natura 2000 specyficzny jest też reżim ochronny – brak listy konkretnych zakazów, ochrona jest ukierunkowana na to, co w danym terenie jest cenne. W stosunku do tych tzw. „naturowych” organizmów czy ich siedlisk zabrania się podejmowania działań, które mogą na nie negatywnie oddziaływać. Każdy obszar jest więc traktowany indywidualnie, ma specyficzny charakter, inne gatunki czy siedliska przyrodnicze są w nim chronione. Przedmioty ochrony obszaru są wskazane w tzw. Standardowym Formularzu Danych (SDF). Dla każdego obszaru Natura 2000 sporządzany jest plan zadań ochronnych, czyli dokument, w który wpisane są cele ochrony obszaru oraz zagrożenia dla obszaru. W tworzenie takiego dokumentu może zaangażować się każda zainteresowana osoba, biorąc udział w spotkaniach Zespołu Lokalnej Współpracy. Plan zadań ochronnych sporządzany jest na okres 10 lat.

Logo Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000

Obszar Natura 2000 Wisłoka z dopływami PLH 180052 w pigułce

Nazwa	Wisłoka z dopływami
Kod obszaru:	PLH180052
Data wyznaczenia:	2011-03-01
Rodzaj ochrony:	Dyrektywa siedliskowa
Powierzchnia [ha]	2651,03
Położenie	
województwo:	podkarpackie, małopolskie
powiaty:	krósnieński, jasielski, dębicki, gorlicki
gminy:	Tarnowiec, Skołyszyn, Brzostek, Dębowiec, Lipinki, Nowy Żmigród, Jasło (w.), Jedlicze, Kołaczyce, Jasło (m.), Osiek Jasielski, Jodłowa, Krempna, Brzyska, Pilzno, Chorkówka, Sękowa, Ropa, Biecz, Gorlice (m.), Gorlice (w.)

Cechą charakterystyczną cieków górskich jest zmienność przepływów, gwałtowne wzbieranie po opadach, transportowanie przez nie dużych ilości zwirowego rumowiska oraz silna erozja brzegów i dna. Dynamika rzek górskich skutkuje ciągłymi przekształceniami ich koryt, co zapewnia dużą bioróżnorodność ekosystemów rzecznych. Podstawowym celem ochrony obszaru Natura 2000 Wisłoka z dopływami PLH180052 jest zachowanie doliny rzeki podgórskiej z naturalnym korytem i typowymi siedliskami nadrzeczными oraz fauną właściwą dla siedlisk wodnych i ziemno-wodnych. Nad rzekami górskimi wykształca się charakterystyczny układ roślinności. Od strony wody często występują nagie kamieńce, które porasta roślinność pionierska, a w miarę oddalania się od rzeki zaczynają wkraczać zarośla wrześniowe, następnie zarośla wierzbowe, a ostatnim stadium sukcesji jest las łęgowy – łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe. W miejscach stosunkowo wysoko położonych względem koryta rzeczno rozwijają się natomiast łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe. Na obrzeżach lasów i zarośli, lub w strefie pomiędzy zaroślami a wodą pływającą występują zbiorowiska ziółoroślowe. Ponadto w obszarze chronione są niewielkie starorzecza oraz szereg innych leśnych i łąkowych siedlisk przyrodniczych.

Czerwonym kolorem zaznaczono obszar
Natura 2000 „Wisłoka z dopływami”

<http://www.openstreetmap.org>

Dofinansowano ze środków
Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Za treść opracowanych materiałów odpowiada wyłącznie Fundacja
Wspierania Inicjatyw Ekologicznych,
ul. Józefitów 4/2, 30-039 Kraków, www.fwie.pl.

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Siedliska chronione w obszarze Natura 2000 Wisłoka z dopływami PLH180052

Pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków (kod 3220)

fol. P. Neinfeld

Za siedlisko uznaje się odcinek łóżyska rzeki (koryto wraz z terenem zalewowym), gdzie są wyraźnie wykształcone kamieńce, o szerokości przynajmniej kilku metrów, wraz z ewentualnymi wyspami potożnymi w nurcie rzeki. Zajmują różne arealy: od niewielkich odsypów w zakolach potoków, po rozległe, liczone nawet w hektarach powierzchnie na roztokowych (wielonurtowych z odsypami śródkorytowymi) odcinkach rzek. Miejsca te charakteryzują się dużym nasłonecznieniem i zmiennym uwilgotnieniem oraz sezonowymi zmianami poziomu wody. Zmienny jest również charakter pokrywy roślinnej, wykazującej różny stopień zwarcia. Skład gatunkowy jest często przypadkowy, pojawiają się gatunki żwirowiskowe, górskie, naskalne, łąkowe a nawet zaroślowe, których nasiona przynieszone są wraz z falą powodziową z górnego biegu rzeki.

Zarośla wierzbowe na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (kod 3240)

fol. J. Perzanowska

Występują w postaci pasów i dużych kęp wzdłuż górskich odcinków rzeki i potoków, na żwirowych łachach i ustalonych wysepkach, w miejscach o w miarę wyrównanych stosunkach wodnych z występującymi co roku letnimi zalewami. Tworzone są przez różne gatunki wierzb (głównie wierzbę siwą), z udziałem olchy i brzozy. Występuje tu również września pobrzeżna i inne gatunki krzewiaste. Pokrycie roślinnością osiąga tu zwykle pełne zwarcie.

Zarośla wrześni na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (kod 3230)

fol. T. Wilk

Zarośla wrześniowe zajmują zwykle niewielkie powierzchnie na utrwalonych i świeżych kamieńcach nad rzekami, w strefie corocznych zalewów. Ich występowanie jest zmienne w czasie i uzależnione od swobodnego przemieszczania materiału skalnego, tworzenia się łach żwirów i utrzymującej się znacznej wilgotności podłoża. Siedlisko to tworzy głównie września pobrzeżna, a oprócz niej różne gatunki wierzb (zwłaszcza wierzby siwej) oraz rośliny zielne. Są to krótkotrwałe stadia sukcesyjne (długość życia krzewu wrześni to około 10 lat), zastępowane w wyniku stabilizacji koryta rzeki i braku zalewów, przez zarośla wierzbowe, a następnie olszynkę karpacką.

Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (kod 6510)

fol. J. Perzanowska

Są to bujne, wielokośne, dobrze nawożone łąki rozwijające się na żyznych glebach o umiarkowanej wilgotności. Występują na terasach zalewowych niższych odcinków rzek, łagodnie nachylonych zboczach wzdłuż szerokich dolin rzecznych, a także w obrębie wsi, w których utrzymała się tradycyjna hodowla zwierząt. Dominują tu różne gatunki traw, m.in. rajgras wyniosły, kupkówka pospolita. Występują tu także rośliny motylkowe: wyka ptasia, koniczyzna łąkowa.

Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne (kod 6430)

fol. P. Neinfeld

Siedlisko tworzy niewielkie płaty zbudowane z wysokich bylin. Sprzyja mu duża wilgotność podłoża, dostęp światła oraz gleby żyzne, ptytkie, kamieniste, próchniczo-mineralne, o odczynie obojętnym lub słabo kwaśnym. Na kamieńcach wzdłuż potoków górskich i podgórskich występują ziołorośla lepiężnikowe zdominowane przez lepiężnik wyłuskiaty oraz lepiężnik biały. Górskie ziołorośla mają często strukturę dwu- lub trzywarstwową, bowiem zwarta warstwa liści bylin znacznie ogranicza warunki świetlne przy gruncie, gdzie występują jedynie rośliny cienioznośne. Zaliczane są tu również ziołorośla niżowe tworzące charakterystyczne zbiorowiska welonowe, czyli wąskie okrajki roślin czepnych pomiędzy nadrzecznymi szuwarami a zaroślami wiklinowymi oraz łąkami wierzbowymi w dolinach rzecznych. W skład tych zbiorowisk wchodzi przede wszystkim: kielisznik zaroślowy, kaniańka pospolita, przytulia czepna, rdestówka zaroślowa, zaznacza się także duży udział roślin azotolubnych, m.in. pokrzywy zwyczajnej.

Łąki wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe i olsy źródłiskowe (kod *91E0)

fol. T. Wilk

Siedlisko związane z dolinami rzek i potoków, źródłiskami i miejscami o wysokim poziomie wód gruntowych oraz w miejscach, gdzie ukształtowanie terenu powoduje powstawanie zastoi wód opadowych. Występuje w postaci wąskich pasów ciągnących się wzdłuż rzek, a także niewielkich płątków otoczonych innymi zbiorowiskami roślinnymi. Ten typ siedliska przyrodniczego obejmuje nadrzeczne zbiorowiska leśne, budowane przez takie gatunki, jak: olsze, jesiony, wierzby i topole. W regionie alpejskim zidentyfikowano 3 podtypy tego siedliska: podgórski łąki jesionowej, nadrzeczną olszynę górską (zwaną olszynką karpacką) i górską olszynę bagienną. W drzewostanie łąki podgórskiego zwykle dominuje jesion wyniosły. W górskiej olszynie bagiennej oraz olszynie karpackiej zdecydowanie króluje olsza szara. Licznie reprezentowane są inne gatunki żyznych lasów liściastych, takie jak: wiąz górski, klon jawor i klon pospolity, lipa, a w wyższych położeniach również jodła i świerk. Zwarcie koron jest słabe, co skutkuje bujnym rozwojem podszytu oraz runa z gatunkami wilgociolubnymi i ziołoroślowymi.

Rzeki karpackie - czysta Natura 2000

www.rzekikarpackie.fwie.pl

Co tygodni do 31.12.2018
nagrada w konkursie na:

www.facebook.com/RzekiKarpackie

Projekt objęty wsparciem merytorycznym:
RDOŚ w Krakowie, RDOŚ w Rzeszowie

